

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет документальних комунікацій, менеджменту, технологій та фізики

Кафедра професійної освіти, трудового навчання та технологій

КВАЛІФІКАЦІЙНА (ДИПЛОМНА) РОБОТА

для здобуття освітнього ступеня «магістр»

на тему:

**РОЗВИТОК ЗАГАЛЬНО-ТРУДОВИХ УМІНЬ УЧНІВ 8-9
КЛАСІВ НА УРОКАХ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ ІЗ
ВИКОРИСТАННЯМ ДИДАКТИЧНИХ ІГОР**

Виконала: здобувачка другого (магістерського)
рівня вищої освіти спеціальності 014.10 Середня
освіта (Трудове навчання та технології),
Гуцалюк Світлана Олександрівна
Керівник: **Н. В. Симонович** доцент,
кандидат педагогічних наук

Виконала: здобувачка другого (магістерського)
рівня вищої освіти спеціальності 014.10 Середня
освіта (Трудове навчання та технології),

Гуцалюк Світлана Олександрівна

Керівник: **Н. В. Симонович** доцент,
кандидат педагогічних наук

Рецензент: **Ю.В. Шалівська**

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри
теорії і методики виховання Рівненського
державного гуманітарного університету

АНОТАЦІЯ

Гуцалюк С.О. Розвиток загально-трудових умінь учнів 8-9 класів на уроках трудового навчання із використанням дидактичних ігор. Рукопис.

Кваліфікаційна (дипломна) робота на здобуття другого рівня вищої освіти «магістр» спеціальності 014.10 «Середня освіта (Трудове навчання та технології)». Рівненський державний гуманітарний університет, Рівне, 2023.

Виявлені значущим аспектом цих досліджень відмінності в рівнях розвитку молодших та старших підлітків, послаблення з віком інтересу до занять із трудового навчання, необхідність підведення учнів 8-9 класів до професійного самовизначення вказують на доцільність та необхідність зміни фундаментальних основ навчання з традиційного на інноваційне.

Об'єкт дослідження: процес трудового навчання учнів 8-9 класів.

Предмет дослідження: розвиток загально-трудових умінь учнів 8-9 класів на уроках трудового навчання із використанням дидактичних ігор.

Мета дослідження: теоретично обґрунтувати, розробити і експериментально перевірити методику розвитку загально-трудових умінь учнів 8-9 класів на уроках трудового навчання із використанням дидактичних ігор.

Реалізація поставленої мети передбачає вирішення таких завдань:

- з'ясувати сучасний стан розвитку загально-трудових умінь в учнів 8-9-х на уроках трудового навчання, розкрити їх сутність та структуру;
- розкрити зміст дидактичних ігор та особливості їх використання на уроках трудового навчання;
- розробити методику розвитку загально-трудових умінь учнів 8-9 класів на уроках трудового навчання із використанням дидактичних ігор;
- експериментально перевірити ефективність розробленої методики розвитку загально-трудових умінь учнів 8-9 класів на уроках трудового навчання із використанням дидактичних ігор;
- розробити методичні вказівки для вчителів трудового навчання щодо розвитку загально-трудових умінь учнів 8-9 класів на уроках трудового навчання із використанням дидактичних ігор.

У кваліфікаційній (дипломній) роботі проаналізовано стан проблеми, що досліджується, в теоретичному й практичному плані, розкрито психолого-педагогічні умови розвитку загально-трудових умінь учнів 8-9 класів, охарактеризовано сутність та зміст поняття «загально-трудові уміння». Визначено сутність і розроблено зміст дидактичних ігор для розвитку загально-трудових умінь учнів 8-9 класів на уроках трудового навчання. Обґрунтовано та розроблено методику розвитку загально-трудових умінь учнів 8-9 класів на уроках трудового навчання з використанням дидактичних ігор. Експериментально перевірено ефективність розробленої методики.

Ключові слова: дидактичні ігри, загально-трудові уміння, розвиток умінь, трудове навчання, педагогічна технологія.

SUMMARY

Development of general labor skills of 8th-9th grade students in labor training lessons using didactic games. Manuscript.

Qualification (diploma) work for obtaining the second level of higher education "master" specialty 014.10 "Secondary education (Labor training and technologies)". Rivne State Humanitarian University, Rivne, 2023.

The differences in the levels of development of younger and older teenagers revealed by a significant aspect of these studies, the weakening of interest in work training classes with age, the need to bring students of grades 8-9 to professional self-determination indicate the expediency and necessity of changing the fundamental foundations of education from traditional to innovative, scientists emphasize that innovative pedagogical technologies meet these requirements.

The object of research: the process of labor training of students of grades 8-9.

The subject of research: the development of general labor skills of students of grades 8-9 at labor training lessons using didactic games.

The purpose of research: to theoretically substantiate, develop and experimentally test the methodology of development of general labor skills of students of 8-9 grades in labor training lessons using didactic games.

The realization of the set goal involves solving the following tasks:

- to find out the current state of development of general labor skills in 8th-9th grade students in labor training lessons, to reveal their essence and structure;
- reveal the content of didactic games and the features of their use in labor training lessons;
- to develop a methodology for the development of general labor skills of students of grades 8-9 in labor training lessons using didactic games;
- to experimentally check the effectiveness of the developed methodology for the development of general labor skills of students of grades 8-9 in labor training lessons using didactic games;
- to develop methodological guidelines for labor training teachers regarding the development of general labor skills of 8-9 grade students in labor training lessons using didactic games.

In the qualification (diploma) work, the state of the problem under investigation is analyzed in theoretical and practical terms, the psychological and pedagogical conditions for the development of general labor skills of students of grades 8-9 are revealed, the essence and meaning of the concept of "general labor skills" are characterized. The essence and content of didactic games for the development of general labor skills of 8th-9th grade students in labor training lessons were determined. The methodology for the development of general labor skills of 8th-9th grade students in labor training lessons using didactic games was substantiated and developed. The effectiveness of the developed methodology for the development of general labor skills of 8th-9th grade students.

Key words: didactic games, general labor skills, skill development, labor training, pedagogical technology.

ЗМІСТ

ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1. РОЗВИТОК ЗАГАЛЬНО-ТРУДОВИХ УМІНЬ УЧНІВ 8-9 КЛАСІВ НА УРОКАХ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА	15
1.1. Аналіз стану досліджуваної проблеми у педагогічній теорії та практиці	
1.2. Педагогічна сутність і структура загально-трудових умінь учнів 8-9 класів на уроках трудового навчання	
Висновки до 1 розділу	29
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ЗАГАЛЬНО-ТРУДОВИХ УМІНЬ УЧНІВ 8-9 КЛАСІВ НА УРОКАХ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ З ВИКОРИСТАННЯМ ДИДАКТИЧНИХ ІГОР	31
2.1. Зміст та особливості використання дидактичних ігор на уроках трудового навчання у 8-9 класах	
2.2. Методика розвитку загально-трудових умінь учнів 8-9 класів на уроках трудового навчання з використанням дидактичних ігор	
Висновки до 2 розділу	54
РОЗДІЛ 3. ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ПЕРЕВІРКА ЕФЕКТИВНОСТІ РОЗВИТКУ ЗАГАЛЬНО-ТРУДОВИХ УМІНЬ УЧНІВ 8-9 КЛАСІВ НА УРОКАХ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ	56
3.1. Організація і методика проведення експериментальної роботи	56
3.2. Експериментальна перевірка ефективності розробленої методики розвитку загально-трудових умінь учнів 8-9 класів на уроках трудового навчання з використанням дидактичних ігор	70
Висновки до 3 розділу	78
ВИСНОВКИ	80
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	84
ДОДАТКИ	93
Додаток А. Календарно-тематичний план занять з розділу «Основи проектування, матеріалознавства та технології обробки» для 8-го класу	94
Додаток Б. Плани-конспекти занять з розділу «Основи проектування, матеріалознавства та технології обробки» для 8-го класу	
Додаток В. Перевірочна практична робота (констатувальний етап)	126
Додаток В. 1. Аналіз перевірочної практичної роботи (констатувальний етап)	127

Додаток Д. Заключна практична робота	128
Додаток Д.1. Аналіз перевірконої практичної роботи (контрольний етап)	
Додаток Е. Протокол спостереження за навчальним процесом на практичній роботі з трудового навчання	"2
Додаток Ж. Схема аналізу заняття трудового навчання щодо формування загально-трудоових вмінь учнів з використанням дидактичних ігор	і33
Додаток 3 Анкета для учнів	134